Na czym polega koordynacja?

Przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego nie przewidują zastąpienia systemów krajowych jednym systemem europejskim. Wszystkie kraje mają swobodę decydowania o tym, kto ma być objęty ubezpieczeniem na podstawie ich ustawodawstwa, jakich udziela się świadczeń i na jakich warunkach. Wspólne przepisy UE mają na celu ochronę Twoich praw w zakresie zabezpieczenia społecznego za granicą (kraje UE -28, Islandia, Lichtenstein, Norwegia i Szwajcaria)

Rola Wojewódzkiego Urzędu Pracy i Powiatowych Urzędów Pracy

Wojewódzki Urząd Pracy:

- pełni funkcję tzw. **instytucji właściwej** w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- przyjmuje i rozpatruje wnioski osób bezrobotnych o wydanie odpowiednich zaświadczeń (**dokumentów PD U1 oraz PD U2**) w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia,
- prowadzi korespondencję z zagranicznymi instytucjami właściwymi na dokumentach z **serii SED** w zakresie potwierdzania okresów zatrudnienia/ubezpieczenia/pracy na własny rachunek,
- wydaje decyzje w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia z uwzględnieniem **dokumentu PDU1**.
- realizuje zadania wynikające z **dokumentu PD U2**.

Powiatowy Urząd Pracy:

- wydaje zaświadczenia dla osób bezrobotnych zwracających się do instytucji właściwej o wydanie **dokumentu PD U2**,
- rejestruje osoby bezrobotne i wydaje zaświadczenia o rejestracji oraz przekazuje dokumentację do instytucji właściwej (w przypadku stosowania sumowania okresów zatrudnienia),
- niezwłocznie informuje wojewódzki urząd pracy o utracie statusu osoby bezrobotnej, jeżeli utrata statusu nastąpi przed wydaniem przez marszałka województwa decyzji administracyjnej,
- rejestruje osoby poszukujące pracy na podstawie **dokumentu PD U2** , a także wydaje odpowiednie zaświadczenia dla osób zainteresowanych,
- realizuje decyzje wydane przez instytucję właściwą, tj; o wypłacie zasiłku dla osób bezrobotnych ustalonego na podstawie zsumowanych okresów zatrudnienia uwzględnionych w **lub dokumentu PD U1 (dawnym formularzu E 301) oraz dokumentu SED U002**.

1.Kraje Wspólnoty UE, EOG i Szwajcaria

Państwa członkowskie Unii Europejskiej(UE): Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy. 01.07.2013 r. Chorwacja.

Państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego(EOG):
Islandia, Liechtenstein, Norwegia

Państwa stowarzyszone z UE: Szwajcaria

Obowiązujące akty prawne z zakresu koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych

Aktualne przepisy unijne:

- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady** (WE) **Nr 883/2004** z dnia

29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,

- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady** (WE) **Nr 987/2009** z dnia

16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Krajowe przepisy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (t.j. Dz. U. z 2014r. poz. 1189).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. u. z 2019 poz.1482),

PD U1 potwierdzający okresy ubezpieczenia/zatrudnienia w Polsce

Jeśli starasz się o zasiłek lub o jego podwyższenie w innym kraju niż Polska, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie wyda na Twój wniosek dokument PD U1, potwierdzający okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) i prowadzonej działalności na własny rachunek w Polsce.

W takim przypadku należy złożyć:

- kserokopie świadectw pracy (w przypadku zatrudnienia na niepełny etat konieczne jest dostarczanie zaświadczenia z ZUS lub od pracodawcy o wysokości uzyskanego wynagrodzenia za pracę za poszczególne miesiące),
- decyzje o wykreśleniu z ewidencji działalności gospodarczej – jeśli była prowadzona działalność gospodarcza na terenie Polski (lub o zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej).
- zaświadczenie ZUS o wysokości opłacanej składki na Fundusz Pracy (podstawą wymiaru składki jest co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę- jeśli dotyczy),
- inne dokumenty potwierdzające okres ubezpieczenia, za który była opłacana składka na Fundusz Pracy, np. od umowy zlecenia – zaświadczenie z ZUS lub od pracodawcy
- o wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia, podstawą wymiaru składki jest co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy.

Zasiłek po pracy za granicą

Ubieganie się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce po zakończeniu pracy w państwach Unii Europejskiej (UE) , Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii.

Osoby, które utraciły pracę na terenie państw UE/EOG i Szwajcarii mają możliwość ubiegania się o zasiłek dla bezrobotnych w państwie ostatniego zatrudnienia.

W przypadku osób, które nie skorzystały z uprawnienia do nabycia zasiłku w kraju ostatniego zatrudnienia i powróciły do Polski, prawo do zasiłku dla bezrobotnych z zaliczeniem okresów pracy za granicą ustalane jest na podstawie polskiego ustawodawstwa, z uwzględnieniem kryteriów określonych w **art. 11 rozporządzenia 987/2009, pozwalających ustalić, czy daną osobę można uznać za powracającą do swojego stałego miejsca zamieszkania. W związku z tym osoby składają stosowne oświadczenie. WYJĄTEK: w/w oświadczenia nie wypełniają osoby**, które po powrocie z w/w krajów podjęły zatrudnienie w Polsce, a następnie po utracie tego zatrudnienia zarejestrowały się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotne w celu ustalenia prawa do świadczeń z tytułu bezrobocia z uwzględnieniem zagranicznego okresu pracy/ubezpieczenia/pracy na własny rachunek.

Okres pracy przebyty w innym państwie członkowskim **UE/EOG i Szwajcarii** potwierdzany jest na dokumencie PD U1 przez instytucję właściwą danego państwa, w którym dana osoba była zatrudniona, ubezpieczona bądź prowadziła działalność na własny rachunek.

Osoba ubiegająca się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce musi:

- Zarejestrować się jako **osoba bezrobotna** w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zameldowania.
- Zgłosić się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy i wypełnić wniosek o przyznanie prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych na podstawie sumowania okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełnionych w innym państwie członkowskim.
- Przedłożyć oryginalny **dokument PD U1**.
- Wypełnić oświadczenie, wyjaśniające sytuację życiową w okresie pobytu za granicą w myśl **art. 11 rozporządzenia 987/2009.**

W przypadku, gdy osoba zainteresowana nie posiada **dokumentu PD U1**, Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) występuje (za pośrednictwem dokumentu **SED U 001**) do zagranicznej instytucji właściwej o potwierdzenie przebytych tam okresów zatrudnienia, ubezpieczenia lub pracy na własny rachunek. Dla potwierdzenia tych okresów osoba musi przedłożyć w Wojewódzkim Urzędzie Pracy dokumenty potwierdzające zatrudnienie/ ubezpieczenie/ pracę na własny rachunek (np. świadectwa pracy, umowy o pracę, rozliczenia podatkowe, odcinki wypłat). Zagraniczna instytucja właściwa wystawia i przesyła do WUP dokument **SED U002**. Taki dokument stanowi podstawę dla WUP do wydania stosownej decyzji dla osoby bezrobotnej i **nie jest wydawany osobie bezrobotnej**. Osoba zainteresowana winna indywidualnie wystąpić do zagranicznej instytucji właściwej o wydanie dokumentu PDU1.

Transfer zasiłku do Polski

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z państw Unii Europejskiej(UE) Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii do Polski

Osoby, które nabyły prawo do zasiłku w jednym z państw UE/EOG i Szwajcarii, innym niż Polska, mogą przyjechać do Polski w celu poszukiwania pracy i pobierać świadczenie dla bezrobotnych przez okres **3 miesięcy** w wysokości, jaka została ustalona za granicą. Na uzasadniony wniosek bezrobotnego zasiłek ten może zostać przedłużony maksymalnie do 6 miesięcy - **decyzję o tym podejmuje wyłącznie instytucja właściwa państwa, które przyznało prawo do tego zasiłku.**

UWAGA!!!
Zasiłek jest wypłacany przez instytucję właściwą, która przyznała prawo do zasiłku, bezpośrednio na konto bankowe wskazane przez bezrobotnego.

Transfer zasiłku następuje na podstawie **dokumentu PD U2**. Aby pobierać taki zasiłek w Polsce, uzyskany w innym państwie członkowskim, osoba zainteresowana musi:

- Zarejestrować się jako **osoba bezrobotna** we właściwej instytucji ds. bezrobocia w państwie ostatniego zatrudnienia.
- Nabyć prawo do zasiłku dla bezrobotnych, na podstawie tamtejszego ustawodawstwa.
- Pozostawać w dyspozycji zagranicznej instytucji ds. bezrobocia przez **co najmniej 4 tygodnie**.
- Uzyskać **dokument PD U2** z instytucji właściwej państwa, które przyznało prawo do tego zasiłku.
- Po przyjeździe do Polski, zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy, **w ciągu 7 dni od daty początkowej wskazanej na dokumencie PD U2** w celu uzyskania statusu osoby poszukującej pracy.
- Po dokonaniu rejestracji w urzędzie pracy, **jako osoba poszukująca pracy**, zgłosić się **z dokumentem PD U2** do Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

UWAGA!!!
Aby kontynuować pobieranie zasiłku za granicą należy powrócić do kraju, w którym ustalono uprawnienia do zasiłku - najpóźniej w ostatnim dniu ważności dokumentu PD U2.

Transfer zasiłku z Polski

Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej(UE), Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii.

Osoba bezrobotna z prawem do zasiłku ma możliwość poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim UE/EOG i Szwajcarii, korzystając jednocześnie z możliwości pobierania, w tym kraju zasiłku dla bezrobotnych **przez okres 3 miesięcy** (na uzasadniony wniosek bezrobotnego zasiłek ten może zostać przedłużony na okres maksymalnie do 6 miesięcy).

Transfer zasiłku następuje na podstawie **dokumentu PD U2. Aby skorzystać z tego uprawnienia osoba musi:**

- Zarejestrować się jako **osoba bezrobotna** w powiatowym urzędzie pracy, właściwym ze względu na miejsce zameldowania.
- Nabyć prawo do zasiłku dla bezrobotnych, na podstawie polskiego ustawodawstwa.
- Pozostawać w dyspozycji powiatowego urzędu pracy przez **co najmniej 4 tygodnie**.
- Złożyć wniosek o wydanie **dokumentu PD U2** w Wojewódzkim Urzędzie Pracy,
- Załączyć **zaświadczenie z powiatowego urzędu pracy** potwierdzające okres, na który został przyznany zasiłek, datę rejestracji.
- Zgłosić się do odpowiednich służb zatrudnienia w kraju poszukiwania pracy, **w ciągu 7 dni** od daty początkowej wskazanej w **dokumencie PD U2** w celu zarejestrowania się **jako osoba poszukująca pracy**.

UWAGA!!!
Aby kontynuować pobieranie przysługującego zasiłku w Polsce należy powrócić do kraju i zgłosić się do właściwego powiatowego urzędu pracy najpóźniej w ostatnim dniu ważności **dokumentu PD U2**.

Dodatkowych informacji na temat koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, składania wniosków, wydawania formularzy z serii PD U oraz E 300 udziela:

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie Wydział Rynku Pracy
ul. Adama Stanisława Naruszewicza 11
35-055 Rzeszów
pok. Nr 11, 14 i 15

Numery telefonów:.
(17) 850 92 11
(17) 850 92 12
(17) 743 28 09
(17) 743 28 10